

Latweeschu Uwise.

Nr. 43.

Zettortdeenâ 22. Oktober.

1853.

Druckers pee J. G. Hoffmann un A. Johannsohn.

Kursennes pabrikes.

Zellâ, kad apskattahs un ir to wehrâ nemm, kas zekmallâ, woi ne zil tablu no zella nohst, dasch ko warr redseht un mahzitees, ko ne reds un ne mahzahs, kas tik us sawu zellu ween ranga, un kam woi wallas naw, woi prahta naw — wehl wairak apdohmaht ne kâ sawu zellu. Bet kad Awischu lassitajam gadahs kahdu reisi zellâ buht Kuldigas aprinki, un winsch brauz pahr Abawas uppi pahr un redi labbi augstâ krasâ pa uppes labbu rohku Rendes muischu ar daschadahm ehkahn kas apfahrt, tad, ja tik wallas un prahta ko jaunu redseht, ko pa wissu Kursenmi, — un warru fazzihit ir pa wissu Widsemmi un Jggannusemmi, — ne reds, lai eet no frohga us muischu, fur, gan tuwaki gan tablaki, daschadas pabrikes, par ko warr brihnotees. Ne runnaschu taggad no kalku-zep-la, ko arri tur useet, — arri ne no tahm papihru-sudmallahm, neds no ahdu-gehreschanas-un lihmes-wahrschanas-pabrikes, — ne peeminneschu ka tur daschas brihnum stipras drapes wahra, gan tahdas ko labpraht ohsch un kas sahlehni derr, gan tahdas kas neganti smird un ko Apteekes bruhke, — peeminneschu taggad tik to woswora pabriki.

Woswors? kas tad tas par putnu? paschu to wahrdn wehl ne dsirdejis! kam tad tas derr? ko ar to darra? — tã dasch labbais fazzihis; bet zits, kas wairak us gudribas leetahm dsinnes un labbi mahzitees tai grahmata, ko pehrugaddâ rakstos islaide gudrs Latweeschu lauschu draugs C. D. Leppewitsch par „Badohmadeweju semmes kohpejeem jeb par selta-

graudeem firds mihleem arrajeem,“ — tas atminnehs ka tur to wahrdn lassijis, jebchu ka sinn naw wissai sanehmis, kas tur klast isstahstihis. — Bapreekschu jassalka: kam tad woswors derr? lai lassitajs ne dohma, ka no neekaleetahm schè runnajam.

Derr tewim pascham, mihlais lassitajs, derr, — gan warr fazzihit, ikweenam zilwekam, kad ir ne wisseem us to paschu wihs. Kursch ne pasihst, kursch ne bruhke tohs majus kohzinus, ko taggad gan wehl pehz wezzas mohdes arri par sehwele-kohzineem sauz, bet kam gallâ ne tik sehwele ween wirsü, — jo sehwele wirsü atkal itt kâ paslehpts ugguns peelihmehts; kad to kohzinu behrsch tad ugguns zellahs, eededsina to sehwele un ar to — to kohzinu. Schis paslehpts ugguns irr ko par wosworu sauz, un tohs ugguns-kohzinus reds taggad pa wissahm mallu mallahm, arri eeksch arraju mahjahm, ne Kursenne ween, bet, warr fazzihit, gan drihs pa wissahm semmehm, pee Kreeweem, pee Turkeem, pee paganeem, — wistihim zaur to, ka wiini irr brihnum lehti. Tãhdus tad nu pa ne-isskaitameem tuhstoschu-tuhstoscheem taifa weenadi ween, us to dandj woswora waijaga. Bet ja ir lassitajs woswora spehku redsejis, paschu wosworu, kahds tas irr, warr buht wehl ne pasihst, un ne irr dohmajis, ka winsch pats, kad ir ne ar teem ugguns-kohzineem, wosworu neds pee sewis un ar sewim apfahrt, lai buhtu fur buhdams, woi deenâ woi nakti, pat kad buhtu ittin pliks no-gehrbees pirti. Gesshâ eeksch sewim ikweens zilweks wosworu neds — eeksch saweem kaulcem. Zilwefa kauli, — un tikpatt tee

kauli pee lohpeem un wisseem teem dsihweem raddijumeem kas us tschetrahm kahjahm eet un streij, — no Deewa irr radditi no kalkeem kas ar wosworu un elji ittin zeeti saturreti kohpâ, tik zeeti, ka tik ar leelu darbu wosworu warr atschkirt no teem kaulleem; un to nu darra woswora-pabrihkê. Gan ne zilweku kaulus, jeb-schu teem jo wairak waswora eekschâ, bet lohpu kaulus pa wesumeem tur sawedd gan schibdi gan zitti laudis kas grihb ko pelniht, — un tee kauli tur krahjahs kâ kalns. Schohs kaulus ar leeleeem ahmureem sasitt eeksch masakeem gab-baleem, un tohs eeleef krahni jeb zepli, leelâ garrâ dselsu-rehrê (truhbê Cylinder), kam apkahrt ugguni leet walddiht. Schi zepli papreekschu no kaulleem ta elje jeb tee tauti kas teem klahrt, tohp isdshiti zaur ugguns spehku, un fastreij ihpa-schâ traufâ; bet tee kauli zaur to leelu degscha-nu paleef sausi un druppani, tâ, ka labbi balti isdegguschus winnus warr us ihpaschahm weh-ju-sudmallahm, ne zit tablu, west, kur tohs samak smalkus kâ miltus. Zebshu nu ta elje zaur ugguni no teem kaulleem atschlihrusees nohst, — woswors arween wehl zeeti turrahs eekschâ; tad nu schim ar zittu spehku ja-eet wis-sâ, ka lai to atschkirt. Kaulu-miltus eeberr itt leelâs trautâs un tad usleij witriol-elji (Pitter-elji), ko saimneezes gan pasihst, kas pee pehrwe-schanahm to bruhke. Witriol-eljei irr leels spehks, sakohsch, sa-ehd nikni ko aisteek, patti leelu siltumu zeldama. Kahdas lahstes drach-nahm woi drehbehm uskristas, drihs ehdahs zauri. Skallu-gabbalinsch zaur witriol-elji bruhns un melns paleef. Pirksti jasarga, jo schi stipra elje no-ehd pirkstam ahdu, un kad gribbetu ilgi tur eekschâ to turreht, apehstu wissu pirksti. Ar sawu spehku tad nu witriol-elje dar-bojahs arri eeksch teem kaulu-milteem, kas zaur to kâ par beesu-putru woi kâ par puhteli paleef, kam arri wehl uhdeni peeleeij klahrt zit wajjaga. Scho puhteli samaisa arween pa kahdahm deenahm un to turr siltumâ, libdi kamehr witriol-elje jo zeeti ar teem kaulu-kalkeem sadohdahs kohpâ un dibbeni nolaischahs, — bet woswors

no kaulu milteem atschlihrusees ar to uhdeni wis-sâ apstahjahs. Scho apstahstu uhdeni ar wosworu tad zaur truhbehm jeb pihpehm notezzina eeksch zitteem traufleem kur to wahra, libdi kamehr uhdens eeksch garraineem wissai atschlihrusees un woswors weens pats paleef eeksch teem traufleem. Bet wissai skaidrs schis woswors wehl naw. Wehl zaur kaufeschahm un zaur ohglehm irr ja-isstaidro un ja-atschkirt no sahr-neem, — tâ ka brandwihnu par spihrtu isstaidro, — un tad eelaisch to kaufetu wosworu kâ elji appaksch uhdens eeksch glahsu-pohrmehm, kur pamaggam sasalt (fastingst) un tad no glahsu pohrmehm isstums, appalsch, masa pirksta beesumâ eeksch gan drihs pehdu garreem gabbaleem, — padfeltens kâ waskis un waska mihkstumâ, uhdeni tohp eelaishts un paglabbahts. Jo uhdeni ween to warr paglabbaht. No uhdens ahra sleppeni sadeggahs, pa deenu twaikus islaidsams kas tumsumâ gaischi spihd. Kad ar woswora gabbalinu us muhreem woi pee seenas raksta kahdu wahrdu, tad tumsumâ to wahrdu warr lassihst, tas irr kâ ar ugguni rakstihst, — un kas nepasihst gan warretu isbihstees ka no spohka, kad reds uggunigus rakstus nakti, kur deenas woi swezses-gaischumâ ne ko ne reds. Jasargahs arri ka wosworu ne turr ilgi ar plikkeem pirksteem woi siltâ rohtâ, jo leelaks siltums jo drihsak woswors eedeggahs, tâ ka papreeksch rohtas ahda bruhna paleef un kad ferrahs pirksteem klahrt, tad gruhiti gan buhtu glahbtees no woswora-ugguns, jo kad rohtu eebihd uhdeni, tad gan wairs ne degg, bet kad isnemm rohtu ahra no uhdens, tad atkal degg. Tapehz nu ar wosworu itt ar prahtu jadsihwo, lai skahdi ne nemmahs.

Bat ar teem ugguns-kohzineem jasargahs, wistihm ar teem kas ar sprahgschahnu eedeggahs, ka ne wismasaka dsirkstelite ne kriht us tahdu weetu kur ka siin kahds eegreeses pirksti woi zittur kur, un kur affinim wehl warr peetapt; jo kad woswors ar affinim ahderê eenahf eekschâ, tad tur kâ nahwes-sahle (gipe) walda un leelas breefmas warr padarriht. Breeksh

kahdu gaddu kahdam kungam zellâ. tà notizzis, un til ween zaur to ka pirkstu fur ta waina bija, sewim lifte nogreest, warreja sawu dsihwibu glabht.

Cesfeh leelahm skahda-dohsehm kas ar uhdeni pilnas wosworu glabba, tahdu dohsu kahdas kohpâ eepakka wehl faste, un tà to aissuhfa kâ prezzi wisstihm us Pehsterburgu un us Maskawu. Tahda faste maksa woi 200 woi 400 rubbelu. Wosworu preeksch kahdeem 20 gaddeem apteekes maksaja mahziniu wehl ar 18 rubbuleem; pehzak par 6 rubbuteem pabrikkes to warreja dabbuht; taggad dauds lehtaki par diwi rubbuleem mahziniu pahrdohd, un pat wehl lehtaki.

Bet arri witriol-elji, ko Rendes woswora pabrikhei wajaga pa tuhksoscheem mahzineem, — itt tur pat taifa, un par to wehl brihnumaleetas warretu stahstih. Ja lassitajam tihl, un wakkas buhs, zittâ nummeri to isteifschu. *)

Kawall.

No Illustes.

Rudsus plaut schogadd cesahke 16tâ Jubli; angumâ plahni rahdijahs, bet breedums bija labs un tadeht swarrigi. Bassaraji un dahrsi, fur tikkai ihstâ laikâ sehts, gohds Deewam ar preeku stattami; — seena gan masums, jo pawassarâ bija lohti sans laiks, bet laudim garr Daugawu un semmâs weetâs tomehr Deewa swehtiba. Pohpi schogadd paldees Deewam ne slimmo ne fur, bet Deewam scheidl zilweki dauds weetâs ar Kolera-sehrgu sirgst un mirst, fur prahtiga ahrstes palihgs nau jeb arri fur ne tohp tà isdarrichts, kâ lungi un dakteri to mahja; jo scho gadd slimniba nau til nikua kâ 184Stâ gaddâ. No 10 slimmineekeem 2 mirst, ja ar daktera palihgu tohp kohpti. Kas paschâ Illustes no nabbaga laudim ar Kolera-sehrgu ap-

firga, tee tuhliht us lasareti tikka aisswesti, un tur ahrsteti. Passu muischas zeenigs kungs us Illustis aissbrauzis un winnus apraudsijis, par winnu truhkuma noschehlojees, us mahjahm pahrnahzis pawehleja, slimneekeem 10 puhrens rudsu aisstelleht, un tohs lifte nodoht meesta usrangam. Baldees Deewam, ka zeenigi kungi, ihpachsi zeenigs Pihksnas Grahwa kungs Sihberg, kas saweem laudim ne kungs bet tehws, par paligu gahda. Winsch lihds ar dakteri par Swentes un Arohnes pagastu pee slimneekeem apfahrt brauze, tohs glahbdami, tà ka tikkai 2 mirre. Stâ August Illusties aprinka dakteris sarakstija labbas mahzibas prett scho sehrgu, kas us pilskunga pawehleschanu pa muischahm tikka apfahrt suhtitas, lai waldichanas saweem laudim sinnedu darritu kas pee schihs slimnibas darrams. Wiana zektoes no ne eenahkschu dahrsa-anglu baudichanas, no stahbeem ehdeeneem un dshreeneem, kalabb tad no teem jasargahs, un jagahda, ka meesa un drehbes arween buhtu skaidras, ka istabas-lohgi dauds buhtu atwehrti, istabâs al-laschin skaidrs gaisb buhtu, gultu-drahnas ifdeenas ahrâ tiftu iswehtinatas, ka daudsfahrt siltâ wannâ eetu, un tahdas sables eedsertu, no ka sweedri issittahs, ka aufstâs weetâs ahrâ ne gulletu, wehderu un kahjas siltas tuwertu un ne staigatu bes wajadsibas us tahdahm weetahm, fur schi sehrga irr, bet ihpachsi ne us frohgeem. Bet arri lai ne rahda wissai bailigu firbi, bet lai ustizz Deewam, kas sawu scheidligu paligu ne atraus. Zitti sawâ leekâ gudribâ isdohmajuschi, ka no schihs slimnibas warroht glahbtees, ja papilnam spiritu dferroht un ifdeenas zigarrinus pihpejoh. Bet ar scho gudribu ne fenn wehl notifte, ka zilweks, kas wakkarâ ar saweem draungeem kohpâ buhdams, un weenu glahsi subruma pehz obtras isdferdams, leelijahs: lai mirst kas grihb, — no mums ne weens schinni slimnibâ ne mirs, — tomehr wehl tanni paschâ nakti apfirga un ap pulksten 10 nomirre. — Kas Deewa zekkus staiga un sawas dsihwibas-deenas pehz Deewa

*) No firde jumis zeen. Mahzitajs pateitdami par scho derri-gu pamahzischanu, luhdam ar leelu luhgichanu, isstahseet mums wehl tahbas leetas, par to mihhi Latweeschu un ir darsch zittâ mas to sinn, bet las prahta zilweclam gan patihf sinnaht. E-3.

bausleem pawadda, tam nau par ne ko bihteēs, lai arri kriht tuhftoschi pa labbu un pa kreifu rohku, tahds paleef par widdu drohschs un no ta debbes-tehwa glabbahs, un ja tahds arri pakriht, tad tas mihtais Deews tam sawu rohku pasneeds un to atkal pazelt. — Winsch muhsu dshwibas-deenas skaitijis, un ikweenam no spreedis, zit itgi un kahdā kabrtā tam jadsihwo un jamirft. Deews irr swehts un taisus; winsch saweem tizzigeem tohs pagarrinahs, bet teem grehzineekeem tahs pa-ihsinahs.

W—g.

Kurpneeka puisis.

Kurpneeka gaspascha eestahstija kurpneeka-puisim, to par leelu naschi pasihdama, ka tahs saptis ko winna taisija, giptigas effoht.

Weenā swehtdeenā, kamehr meistereene basnizā bija, waijadseja ammata-puisim siwenu zept. Kad nu zeppoht siwenam bruhna ahda atraddahs, usnahze puisim leela gribbeschana us ehschanu, un tas to ahdu lihds tam laikam pa gabbalinam lause, kamehr siwens bes ahdas palikke. Par wetti zittu ahdu gaididams un nu no pahrmahzischanas bihdamees, winsch tahs nelabbas dohmas usnehma, sewim gallu darriht. Meistereene no basnizas atnahfufe un siwenu ar noplehstu ahdu eerandsijuse, brehze: „Kolahdehts sehns! Ko tu nu effi darrijis?“

Sehns teize: „Luhdsu, ne darreet man ne ka! Es tuhda nomirschu; jo kad es eerandsiju ko es padarrijis, tad es sewim gallu gribbedams padarriht, ee-ehdu wesselu glahsi no tahs giptigas beesi sawahritas saptes. Ch. Belling

Ka zits sawu uandu atdabbujis.

Tas eedshwojees puisis Behters ar sawu draugu Mikkelī sanahze krohgā. Schis, eerandsijis, ka Behters bij itt bahls no waiga, to

waizaja, kas tam kaitoht. Behters atbildeja: „Tu pasihsti muhsu affinu laideju, to krahpneeku; tas man senu irr 10 pimberu parradā, un tohs ne atdewe un ne atdewe. Tad nu diwju neddektu staryā es mannim lifke no ta 10 reis radshaus peelikt un 2 reis affini laist; un tā to par radu eedsinnu.“

Gan tewim ne patiks tahda atmakfashana. Tad nu ne aisdohdi tawu nopelnu tahdam wihram, kas tawus parradus aismirft! Jo daudfreis tas sakkams wahrds paleef par pateesibu; Draugam dohsi, no eenaidneeka atrassisi. B...l.

Sluddinaschanas.

Kahdas femueeku-mahjas ar 12 puhru-wee tahm ikkatrā laukā, ar peederrigahm plawahm un ar mescha gabbalu irr pahrdohdamaš par paleefamu mantu us behrnu behrneem. Skaidrakas sinnas par to warr dabbuht pee Peel-Geseres basnizas krohdsineeka Sommera.

Tee kas tohs akminus preeksch Rihgas-Jelgawas- un Jelgawas-Kalwas Schoffejas gribb palihdseht gahdaht, ir schinni gaddā tohy usaizinati akminus likt islawi un to klastaku sinnu labbad pee Schoffejas-waldischanas peeteiktees. 3

Kohkneffas muishā, pee Daugawas mallas Widfemmē, 14 juhdes no Rihgas, teek weenas uhdens-dsirnatwas (sudmallas) isnohmataš, kas tuwu pee tahs stanzijas ta jauna ugguns-wahguzetta.

Tahs tuwakas sinnas deht japeeteizahs pee Kohkneffas muishaswaldischanas. 2

Tanni 29. Oktober m. deenā us uhrupu Abgünstes jeb Mangelu muishā sirgi un gohwju-lohpi tays pahrdohiti. 1

Brichw druckteht.

No juhmallas-gubernements augstas waldischanas pusses: Oberlehrer G. Blaesē, Zensor.
No. 303.

Latweefchu Nwifchu

Nr. 43.

peeliffums.

1853.

Wiltigs praweets.

Buschu nowaddâ, ne jik tahlu no Stendes uppes, fainneeks kahds no sawahm mahjahm us jittahm nowadda mahjahm pufstweht wakkara us behrehm gahjis, swehtdeenâs rihtâ (Sta sw p. waff. sw. atsw.) pahrnahf mahjâs, kamehr tee jitti behrineeki ar to lihfi us kapsehtu brauze, kas tulwu pee basnizâs. Saimneekam galwa ne bija wiffai weegla; — to Deewa wahrdu no wiltigeem praweefcheem — tam ne patifke klaufiht, winsch paleek mahjâs. Bet arri mahjâs to swehtu deenu ne swehti. Pawakkara fainneekam wairs meers prahtâ naw, mahjâs stahweht: winsch ne dohma us to, wakkara gohdigi ar sawu faimi pahtarus skaitiht. Teiz fainneezei ka gribboht eet meshâ pehz bischu kohkeem raudsift, jebfchu meshâ bittes tam ne bija. Get lihds ar sawu darbineeku pahr uppi pahr meshâ, eet ar winnu us kaiminu nowadda kroggu, tas winneem abbeem bija tas bischu kohks, fur meddu mekleja preeksch sawahm mehlehmu. Krogga meddus itt saldi eestreib rihlê, un kâ wiltigs praweets labbu preeku sohla, un teescham preeku zek, — bet ne us swehtibu. Sawus graschus un sawu skaidraku apsinaschanu kroggâ pametiuschi par uppuri tam wiltigam praweetam, fainneeks ar sawu kalpu nakti dohdahs us mahjahm, nahf lihds Stendes uppes, eefahp blukku-laiwâ, sahft braukt. Bet tahdâ blukku-laiwâ gaischâ deenâ un gaischâ prahtâ ar apdohmu irr jabrauz, un schê ne kahds tahds gaischnms ne bija ne weenam ne ohtram, un kâ allis warr allim par waddonu buht? Laitwa apgahschahs, fainneeks nosliht uppe, kalpam isdohdahs wehl pee krummeem peekertees, kâ glahbtees, mahjâs tapt, to nelaimi isteift un fainneezei un winnas peezeem behrneem sirdis ar leelu bailibu un azzis ar affarahm pildiht. Mefleja pa nakti uppe pehz to noslihtufchu fainneeku, bet welti: rihtâ tik to lihfi

usgahje. — Ta paschâ swehtdeenâ bes Deewa wahrda palizzis un nu bes ka warreja eefsch diwehfeles bailehm par saweem grehkeem Deewu peeluhgt un breht: Deews effi man grehzineckam schelligs, schis fainneeks scho pasauli atstahjis, par uppuri tam brandwihnam, tam wiltigam praweetam, kas eefschpuffe plehsigs wilks, un azzim rahdahs rahms kâ uhdens. Woi tas kas pee dsihwibas palizzis mahzibu nemsees? Sinnams, daudf tahdu irr, kas swehtdeenu ne swehti, swehtdeenâs nakti preedsehruschî no kroggeem pahrnahf, un pirmdeenâs rihtâ wehl dsihwi, un tahdu breefmigu notikummu, fo schê stahstiju, ne ka sirdi ne usneimm. Bet nahks ir winnem pehdiga naktis, un lihds ar winnu sohndibas eefahkums.

8 — II.

Meflejeet ta Kungu grabmatâ un lassait!

Gsaijas 34, 16.

Taggadiht itgadd grabmatas pa 100eem teef driffetas un par lehtu naudu irr dabbujamas. Bet pirms Jahnis Gutenberg 1436tâ gaddâ driffeschanu isgudrojis, zittas grabmatas ne warreja dabbuht, kâ ween rakstias. Skrihweleem tobrihd ne bij pelku truhkums, bet sinams arri puhles papilnam. Tik ween gauschi baggati zilweki spehje sewim bihbeli gahdaht. Arri tu, lassitais mihlais, lai gan warr buht turrigs wihrs buhdams, tobrihd laikam pee bihbeles ne buhtu tizzis, ja tu arri wiffus sawus sirgus un lohpus buhtu pahrdewis. Taggadiht gan driht katrâ draudse itgadd bihbeles un pufsbihbeles pa simteem teef istaitas, — tobrihd daschai draudsei wairak ne bij, ne ka weena patti bihbele. Un tomehr taisnibas pehz jafakta, ka tobrihd Deewa wahrdu wairak zillaja un wehrâ nehme un prahtâ turreja ne kâ

taggadiht. Zo ap scho weenu bihbeli isfalkufchi un noslahpufchi papilnam salaffijahs un netween sivehtdeenâs, bet ikdeenâs weffelas bihbeles nodakkas tiffe preekschâ lassitas un isfklaidrotas.

Zits augsti teizams basnijas tehws, Hieronimus wahrdâ, bihbeli no jauna bij pahrtulkojis. Jonasa grahmatâ 4, 6. stahw rakstihôs, ka Deetws tas Kungo weenu augli ar kuplahm lappahm effoht dewis. Scho weenu paschu wahrdu Hieronimus us sawadu wihsi bij tulkojis. Kad nu mahzitajs draudsei Jonasa grahmatu preekschâ lassija, tad pee ta peeminneta perscha starp klausitajeem trohksnis zehlahs un kurneschana prett mahzitaju, itt kâ buhtu wiensch Deetwa wahrduus aistizjis un pahrgrohsijis. Wissi weenâ balsi brehze pehz to wezzu eerastu wahrdu, un meeru ne mette, kamehr winnu rohtâ bij dabbujufchi.

Za taggadiht mahzitajs kahdu wahrdu pahrgrohsijis, zil tad gaddisees starp klausitajeem, kas to juttihôs?

Mums irr bihbeles papilnam, — winneem bij leels bihbeles truhkums, — ne lissimees apkau netees! Tezzesim winneem pakkal! Turrefim Deetwa wahrduus sirdi un prahtâ, itt kâ winni!

Heerwagen.

Ko nu Darrischu.

Naw fenn kad kahds gohdigs kalpisch, wezzigs wihrs, itt nofkummis gahje pee sawu Leelkungu un teize: Zeenigs tehws, es esmu pagans! — Kas tew kaisch, prassija Leelkungs? — Schis atbildeja: Es esmu beidsamais pagans! — Ko tu tad gribbi? — Zeenigs tehws, mehâs nemaâs sivehtôs rihtôs mahjâs wairs pahtarus ne skaitam. — Kâ labb tad ne? — Mums par wisseem mahjâs eedfihwotajeem naw ne weenas dseesmu-grahmatas! — Kâ tas nahlahs? — Zeenigs tehws! ar manni tas tâ irr: Es esmu jau 7 meitas un weenu dehlu isaubfinajis, tohs labbi ismahzijis Deetwa wahrdâ, un skaidri grahmatu lassih, un katram esmu weenu dseesmu-grahmatu lihds dewis. Man wehl weena dseesmu-grahmata bija; to nu nefenn manna jaunaka meita, no mannis atstahda-

ma, us zittahm mahjahm lihds panehme. Nu esmu skaidri tufsch palizjis, un wezâs wihrs buhdams ne spehju wairs sew tik ahtri zittu eegahdatees: tadehl es luhgtu man kahdu dseesmu-grahmatu aisleeneht. Es arween biju tas preeksch-dseedatajs, kad sivehtôs rihtôs pahtarus turrejam; bet nu man irr tihri kauns, kâ paganam uszeltees, un ne mas wairs ne waru mannam augtam gahdatajam un debbes-tehwam slawu un gohdu nest.

Schis gohdigs luhdsejs tappe ar 1 rub. 20 kap. apschinkohts. — Wensch palehkdams us mahzitaja-muischu gahje, un ne bija ko apskattitees, tad wiensch ittin preezigs jau atpakkal bija to grahmatu parahdiht, ka wiensch riktigi pirjis, un luhdse lai winna wahrdu ta wahtq eeschpuffei usrakstoht.

Woi nu kahds preeks warretu buht wehl schim lihdsigs! — Dahrw. ds. 119, 103 — 105.

G. 3 — n.

Gohdiga un ustizjiga kalpona.

Kahds pahrtizjis kungs, kam labba detwiga sirds bija, beidsiht zaur sawu labfirdibu par nabagau palikke. Zo wiensch daudstahret naudu aistappinaja tahdeem, kas ar affarahm winna preekschâ par nelaimi un truhkumu, par nabbadsibu un baddu suhdsejahs un naudu luhdsahs, bet kas nejhgi un krachpneeki buhdami, tikkai us to ween isgahje to labfirdigu detweju pehzat peekrahpt. Tâ schim nu pascham wezzâs deenas truhkums peespeedahs, un tadehl tam bij wissî deenesta ziltwekja-atlaisch. Wet winnam ittin par laimi arri bij weena deetwabihjiga un gohdiga kalpone, kas, sinadama kapehz no sawa kunga tappe atlaista, ar affarahm preeksch winnu nahze, un tâ nehmahs runnaht: Es, mihlais kungs, 25 gaddus jums esmu kalpojuse un juhfu maiâ ehduse: es juhâs weenumehr esmu zeenâ un gohdâ turrejuse un juhâs mihlejuse, jo juhâs arween tehwa un drauga mihlestibu sawai kalponei essat rahdijufchi, un laipnigi un schehligi prett mannim bijufchi. Es, kamehr jums deeneju, no sawas lohnes warreju sakraht kahduâ pahrisimts rublus, un tohs kâ kahdu pa-

liga wehedinu us wezzahm deenahm gribbeju pa-
 taupiht. Bet tomehr es ne warru apmeerintees,
 un patti meerã dsihwoht, kamehr es juhs tahdã
 behdã redsu, jo Deetwam papreeksch, un tad juns
 man japateiz par wiffu labbu: sirsniga pateiziba juns
 jadohd par juhsu tehtwischligahm mahzibahm wis-
 fahm, un ihpaschi par tahm, kas mannai diwehse-
 lei par labbu bijuschas un to no pasufchanaã is-
 glahbuschas. Tapehz juhs gauſchi luhdsohs, ka
 juhs gribbetu scho naudas maktu ar wiffu kas tur
 eekschã, peenemt no mannim ar labbu prahtu, ta
 ka es juns to no labbas sirds dohmu. Tas, kas
 tohs jaanus krauktus barre un bes satwas sinnas
 ne weenam swirbulam ne leek pee semmes notrist,
 tas arri manni ne astahs. Wehl esmu labbi wef-
 sela un warru strahdaht: nowehlejeet mannim tik-
 kai, ka arri wehl jo prohjam pee juns warru pa-
 likt un juns pawelti kalpoht! Wezzam gohdigam
 fungam, schohs wahrduã dsirdoht, affaras pa wai-
 geem nobirre, un winsch ne bij tik lepã, ka ne
 buhtu satwas ustizzigas kalpones dahtwanu peeneh-
 mis, bet winsch to darrija ar pateizibu, un ir ar
 to bij ar meera, ka ta meita wehl winna deenesta
 palikte. — Un Deewã tas kungs tohs abbus,
 kas winnam ustizzeja, nu arri ne astahje nedj pa-
 mette, bet teem satwu schehligu tehtwa gahdaschanu
 drihs dewe redseht. Jo ne ilgi pehz tam, kad ta
 kalpone atkal ta ka no jauna satwu weetu bes jeb-
 kahdas lohnes bij usnehmuse, nomirre sweschumã
 kahds no ta wezza kunga raddeem, un mirstoht
 schim labbu naudas wehedinu bij nowehlejeã, par
 fo, kad taisnibu sakka, ta ustizziga kalpone, kas
 sawã gohdigã sirdi sawam mihtam maises tehtwam
 arween wiffu labbu nowehleja, gandrihs jo wairaf
 preezajahs, ne ka tas wezzais kungs patã. Un ka
 Deewã nu ta par to labbu kungu tik schehligi bij
 gahdajis, ta winsch arri to ustizzigu kalponi ne-
 aismirse, bet sawã laikã arri schi dabbuja no sa-
 was ustizzibas, ta saktoht, jau tohs laizigus aug-
 lus redseht. Jo tas mums nu wehl jateiz, ka
 kad nu arri beidsiht winnas kungs labba meerã
 azzis aisdarrija, winsch tai atkal par pateizibas sif-
 mi nowehleja labbu teesu no satwas mantas, ta ka
 winna sawã wezzumã bes behdahm warreja dsih-
 woht, un arri satwu stundinu bes bailehm sagai-

diht, ne tapehz ka tai tahs nihzigas pafaules man-
 tas bij, bet ka winna arri ne bij aismirsuse fetwim
 to leelu un augstu, to muhscham pastahwedamu
 mantu kraht debbesis, fur winna gan buhs arri
 eemantofuse tohs muhschigus auglus tahs ustizzi-
 bas us to weenigu ihstenu Kungu Jesu Kristu.

No schi stahsta gan nu tee deenesta laudis, kal-
 pi un kalpones, puisch un meitas, warretu daschu
 labbu leetu mahzitees, un ihpaschi taisnibu un skai-
 dribu, paklausichawu un ustizzibu, mihleſtibu un
 zeenischamu prett satweem maises tehtweem un mah-
 teh. Jo ja winni satwu kungu labbumu arween
 mekle ar gohdigu un ustizzigu prahtu, tad tee arri
 satwu paschu labklahschanu zaur to paschker, jo
 Deewã tas Kungs taisnibu un ustizzibu ne-atmak-
 satu ne pamett. Tadeht arri Bahwis mahza
 Eweſ. 6, 5—8. Juhs kalpi paklausait teem kun-
 geem pehz tahs meefas ar bihjaschanu un drebbe-
 schanu, eeksch juhsu sirds weenteesibas itt ka
 Kristum, ne kalpodami preeksch azzim itt ka grib-
 bedami zilwekeem patikt, bet ka Kristus kalpi, dar-
 ridami to Deetwa prahtu no wiffas diwehseles, ar
 labbu prahtu tam Kungam kalpodami un ne zilwe-
 keem: sinnadami, jo kas fo labbu darrihs, ka tad
 to paschu atdabbuhs no ta Kunga, lai tas irr kalps,
 lai brihtweeks. Bet arri mehs wiffi, lai buhtum
 kungi jeb kalpi, saimneeki jeb gahjei, usraugi jeb
 klausitaji, lai mahzamees, ka mums buhs ar ihste-
 nu ustizzibu kalpoht un klausiht tam, kas muhsu
 wiffu Kungs irr, ka tad weenreis teefas deenã, kad
 ta leela ischkerichana buhs starp gohdigeem un ne-
 gohdigeem, ustizzigeem un ne-ustizzigeem, muhs
 warretu eepreezinahht ta muhschiga namma tehtwa
 wahrds: Gan labbi, tu gohdigs un ustizzigs
 kalps. Tu effi peetizzigs bijis pee masuma, es te-
 wi eezelschu par daudj: ee-eij tawã Kunga preeka.
 Matt. 23, 23. H. I. . r.

Swehtku - Dseefma.

No 11 Stas Dahtw. dj.

1.

Pateizeet tam Kungam wiffi,
 Winsch irr labs, Alleluja!
 Winna schehlastiba paleek
 Muhschigi, Alleluja!

2.

Winfch mans stiprums, manna dseefma,
Winfch irr man par pestifchan.
Winfch tas stuhra-akmins muhscham
Us to pakantees warr gan.

3.

Preezaites, fchi irr ta deena,
Ko tas Kungs irr darrijis.
Slatwehts, kas nahl winna wahrda,
Winna wahrds juh8 apfwehtih8.

4.

Pateizeet tam Kungam wiffi,
Winfch irr tabs, Alleluja!
Winna schehlafstiba paleet
Mufschigi, Alleluja!

G.

E...ll...g.

Slikta wehleschanahs.

Nabbags zilweks daschds reis8s gahje pee fatwa
baggata raddineeka dahwanu un palihdsibas luhg-
tees. Rahdureis baggatais palitte dufmigs un us
to fazzija: Wo! tu jatw attal sche? Kant es te-
wis nekad wair8 ne redsetu! Schi wehlescha-
nahs drihs tappe peepildita: bet ne ta, fa tas
nabbags buhtu mirris, — arri ne ta, fa winfch
pats buhtu mirris, — ne! winfch palikka
aklis.

P. II.

Pateifschana.

Jatw weenreis es schinnis Alwis8s no wiffas
firds esnu pateizis wiffseem mihteem un laipnigeem
dewejeem, kas mannu luhgfschanu paklausijusch
un mannu8 nabbagus apdahwinajusch. Tomehr firds
un prahts wehl neffahs tahdus pateizibas wahrdu8
teem pascheem pefaukt, jo wehl pehz tam zittas
firds un rohfas irr atwehrcufchees mums palihdsicht
pee nabbagu kohpfschana8. Nr wiffu meh8 taggad

fanehmusch
fanehmuschli lihds 25 rubl. fubr. Tas irr mihle-
stibas krahjums, kas skaidri apleezina, fa muhsu
draud8s Kristus mihlestita paldeew8 Deetwam
wehl suddusi nato. Gohds lai irr Deetwam par
to un firfniga pateifschana wiffseem dewejeem!
Meh8 wiffu scho krahjumu wehl ne effam isdalliju-
fchi, tadehl fa waffaras-laita nabbageem darba un
pelnas ne truhfst, un wehl tik dauds no schahm
mihlestitas dahwanahm atleek, fa par scho gruhtu
gaddu, ar ko Deew8 fatuus laudis gandrihs wiffur
irr peemeflejis, jitteem warrefim to maifi laust un
fatwu Subbates Latweefchu skohlu uskohpt. Lai
Deew8 dohd jo prohjam fatwu paligu un fwehtibu!
Subbate, 25. Septemberi 1853.

Grüner,

Subbates draud8s mahjitajs.

Pee Jr. Lukas, Jelgatwa, warr dabhuht:

Diwreis 52 bibeles stahsti preefch skohlahm un mahjahm.
Nr staitahm bidehm puschfotl. Latweefchu walloda pahzetti
no A. Leitn. Matka 40 Rp.

Gahjeja zefsch us laimu, seb ta nabbaga talpisch par
turriku wihru warr palitt? Stahstih8 no Kahrta Deetwataliga.
Matka 8 Rp.

Kapeiku grammatikas no Amburges.

Nr. 1. Gepreezinah8 semneefs. Aream un sehjam. Dahr-
gu laktu behdas. Diwi dseefmas, behrneem uddseebah. Rahdi
wezztehwu wahrdi. Zefka rahditajs. 8 tap.

Nr. 2. Nabbaga gaspajcha Dahrtele. Mahrtina Luttera

grahmata, fatwam mihtam behlinam Anfinam raffita. 8 tap.

Nr. 3. 4. Diwi befmit dilwas jautas garrigas dseefmas, no
Luttera, Ermanna zc. 12 tap.

Kristigas basuigas stahstu-grahmta, skohlahm
un mahjahm par fwehtu mahzibu apgahdata, ar bidehm
puschfota un ar Kallweru grahmatu beedribas sinnu no Wahzu
wallodas pahrtulfota. Matka 50 Rp.

Mahrtinfch, tas Vandineefs, fas fatwa fainneeta padohmu
flau8dams, pats par fainneetu irr palzjis. Matka 30 Rp.

Puffu-kurwihts. Jants stah8 to lhpafchi jaunefteem par
derrigu mahzibu un labbu preefch-fihml latweefchu walloda
pahzehle A. Leitn. Matka 30 Rp.

Spreddiku grahmata us wiffahm fwehtahm beeahm
par wiffu gaddu, abgahdata no diweem mahjitajem. (Hessel-
berg — Neander.) Matka 2 Rbl., ar tohfa wahfu un flau-
bereem 2 Rbl. 15 Rp.

Druck druckelt.

No kuhmallas-gubernements augstas waldischanas puffed: Oberlehrer G. Blaeje, Zensur.

No. 304